

gospodarske, obrtniške in narodne.

Izhajajo vsako sredo po celi polji. Veljajo v tiskarnicijemane za celo leto 3 gld. 60 kr., za polleta 1 gld. 80 kr., za četrtrleta 90 kr. pošiljane po pošti pa za celo leto 4 gld. 20 kr., za polleta 2 gld. 20 kr., za četrtrleta 1 gld. 15 kr. nov. den.

~ V Ljubljani v sredo 21. novembra 1866. ~

Gospodarske stvari.

Nova buča za jéd iz Krfa.

Po naših krajih se veliko buč prideluje, ki jih sadé same za-se ali med koruzo, krompir itd. Ker imajo buče rade zeló gnojnin svet, zato jih sadijo tudi na kupe mešanega gnoja. Da pa dobro rastejo, potrebujejo veliko vlage (moče).

Buče pa imamo pri nas večidel za svinjsko pičo, malokje za krmo molznih krav, seme bučno rabijo za olje. Sploh tedaj veljajo buče le za živinsko pičo, čeravno so prav dobre in zdrave za človeško jéd.

V drugih deželah jedó ljudjé buče od sred poletja do sred zime, kakor na Francozkem, Angležkem in v severni Ameriki, kjer buče „kruh ubozih“ imenujejo.

Ker pa je z bučami tako kakor s krompirjem, sadjem itd., da niso vse enako dobre in rodovitne, tedaj naj se tudi najbolje in najrodovitniše izbirajo.

Najrodovitniša in najboljša buča za jéd je krfska buča (Speise-Kürbis aus Korfu), ki je v Afriki domá in vredna, da bi se zeló razširila tudi po naših deželah. Ta buča raste kakor grmovje, perje od perja je 2 palca saksebi, skor za vsacim perjem je zastavljena buča, tako, da buča nad bučo sedi; sad je po 12 do 16 palcev dolg, 5 do 7 pa debel, mesá je okoli 2 palca; cela buča vaga od 4 do 12 funtov; v sredi je kumari podobna.

Nekteri imajo radi velike buče, po centu težke, pa kaj hoče mala družinica s tako bučo, ktera se ne drži dalje, kadar je enkrat prerezana bila?

Buče za jed se rabijo, ali da se v juho (župo) pokuhajo, ali da se pekó, ali da se kakor kisle ali sladka repa povžijejo. Kdor hoče buče jesti kakor kisle repo (in prav dobre so take), naj jih zriba kakor kisle repo, z jesihom in soljó okisa in kimeljna dodá, pa eno uro tako ležati pustí, potem pa s čebulo praži (kuha) in z moko potrese. Kdor ima rad sladke buče kakor sladko repo, naj jih razreže na štirivoglate drobne koščke kakor kuharice sladko repo razrežejo, kuha, s cukrom na rumensko praži in kimeljna dodá.

Kdor je take sladke ali kisle buče jedel, pritr-diti mora, da so prav dobra jéd, in vredne, da jih povsod denemo v vrsto domačih jedil.

Vse druge buče pa v ta namen preseže buča krfska.

Kdor želi tacega semena, naj se obrne do pivarnice kmetijske družbe v Gradec, kjer se 10 pešek dobí za 10 krajc.

Po „Wochenbl. der steierm. LWG.“

Lovsko veselje,

njegova dobra in slaba stran.

Spisal France Šollmayr.

Sila težavnih opravil se nekteri ljudjé lotijo za malo plačo ali pa celó zastonj. Med taka opravila spada tudi lov. Cele dni po visocih planinah plezati brez gorke jedi in ugodnega počivališča; cele ure na preži stati in komaj dihati; polovico noči na skalovji čakati, da se ne presliši petje divjega petelina: te in enake težave bi pač nihče za najboljšo plačo na dolgo ne prevzel, ako bi lov sam ob sebi ne bil nekterim ljudém v nepopisljivo zadovoljstvo. Ne bilo bi mogoče osnovati lovskih družeb brez tega mika, ako bi lastniki lovov ne dobili za malo plačilo lovcev, in večina živali, ki gozde oživlja, bi se dalje veselila svojega življenja, kakor zdaj. Kajti dohodki, ktere lov donša, so le malokdaj zadostno denarno povračilo za zamudo in druge stroške. Ako računimo lovske stroške, gotovo je, da veljá vsaka srna petkrat več mimo tega, kar se na trgu za-njo dobiva, in le malo lovskih tatov je, ki morejo reči, „da se živijo od svojega kruha.“ Kmetje po pravici pravijo, da kmet, ki se pečá z lovom, „se bliža siromaštvu“ — naj bi si to marsikter naših sosedov dobro zapomnil! — in da so lovci navadno taki zapravljevci, kakor vozniki (furmani). Kar pa to žrtovanje odškoduje in nektere celó vabi, da svoje življenje vagajo, to je, kakor smo rekli, neka posebna slast, ki navdaja nektere ljudí, da podijo in pobijajo divjaščino. Baron Wolf pl. Hochberg popisuje v svoji knjigi „Georgica Curiosa“ viteške misli 17. stoletja tako-le: „Lov je vaja hrabrosti in predigra vojske, v katerem se učijo, zver sè zvižáčo in naglostjo napadati, jo strahovati in pobijati, peš in jež svoje orožje izurjeno rabiti, mraz, vročino, dež in hudo uro trpeti, lakoto, žejo in trud prenašati, svoj kraj in svojo sososko škodljivih roparskih živali sloboditi. Zato so ljubili in gojili lov veliki in imenitni vladarji o vseh časih. Dalje lov oživlja srce, preganja tožnost in je sovražnik lenobe in njenih naslednjic; lov je gojitelj zdravja, vaja telesa, zrcalo boja, pa bogat kuhar, kteri naše mize z izvrstnimi jedili polni.“ Iz tega izvira tudi sedanja lovska strast, ktera je predrla vse národno-gospodarske proračune in ktera ceno divjačine tako tlači, da najlepša divjad se dobiva dosti cenejše, kakor so stroški za-njo, samo da se zaloga izprazni.

Kakor je v tem oziru veselje do lova koristno, ker včasih prav cenó ljudstvu dober živež pripravi, je pa vendar tudi na drugo stran škodljivo. Letniki avstrijskega narodnega gospodarstva nam pričajo o tem. Da se napravijo posebni zverinjaki, jemljó se poljedelstvu in živinoreji velika zemljišča. Do 16. stoletja so se pač le do mestnih obkopov raztezali, pozneje pa so se cele pokrajine za napravo taci zverinjakov odločile, tako